

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

ІНІІ інститут Психології і педагогіки

Кафедра Психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЧНА ПРОСВІТА

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 053 Психологія
(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Практична психологія першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри психології

Протокол №1 від 27 серпня 2020 року

Суми – 2020

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Психологічна просвіта
Викладач (-і)	Тарасова Тетяна Борисівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Профайл викладача (-ів)	https://psy.sspu.edu.ua/index.php/kafedra/sklad-kafedri/33-tarasova
Контактний тел.	(0542) 32-37-69
E-mail:	tbt170680@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=4488
Консультації	Очна. Кафедра психології – останній вівторок місяця 11.00 – 12.00. Дистанційна – через E-mail та форум на сторінці курсу – у будь який час. У конференції Zoom – за окремим розкладом

Анотація до дисципліни

Наше складне, різноманітне життя постійно ставить перед людиною масу проблем як професійних, так і особистих, що, як правило, вигадливо переплітаються, і людина напружено шукає вихід зі складних та суперечливих життєвих ситуацій. Як же його знайти? Можна методом спроб і помилок, але це найскладніший та найнепродуктивніший шлях з величезними нервово-психічними витратами. Переважна більшість життєвих проблем потребує оперативного та оптимального вирішення з найменшими психічними витратами. Тому краще йти шляхом усвідомленого, науково обґрунтованого вирішення проблем. Цей шлях потребує від людини самоаналізу своєї поведінки та поведінки інших людей, передбачення наслідків своїх вчинків і відносин з іншими людьми, формування вмінь управляти своєю поведінкою, емоціями і спілкуванням і ще багатьох психологічних знань та вмінь. Інакше кажучи, сучасна людина повинна мати певний рівень психологічної культури.

Недарма в сучасному житті людей усе більше і більше приваблюють науки, пов'язані з психікою людини. Учені прогнозують, що в найближчому майбутньому особливу роль буде відігравати психологія – наука про психічний світ та особистісний розвиток людини. Водночас дослідники фіксують значне зростання інтересу людей до парапсихологічних, езотеричних, містичних та окультних відомостей. Як же задовольнити потребу сучасної людини в набутті необхідної інформації з наукової психології, й одночасно, запобігти некритичному захопленню ненауковими та навколонуковими сферами знань? У цьому людині повинна допомогти

психологічна підготовка. Тому зрозуміло, чому, на думку багатьох педагогів і психологів, психологія посідає провідне місце в справі навчання і виховання підростаючого покоління, зокрема школярів і студентів. Загально визнано, що психологія несе в собі великий розвивальний потенціал: вона впливає на особистість, сприяючи її розвитку, допомагає людині опанувати позицію активного суб'єкта навчання та професійної діяльності, дає їй можливість налагодити стосунки з іншими, та, врешті решт, розібратися з власними особливостями.

Однак ці розвивальні можливості оптимально реалізуються лише за умови науково організованого, цілеспрямованого та систематичного просвітницького навчально-виховного процесу, тобто **психологічної просвіти**. Тому виокремлення психологічної просвіти як інтегративного напрямку роботи практичних психологів та, зокрема, включення психології як навчальної дисципліни в навчальні плани загальноосвітніх та закладів вищої освіти стало необхідністю. Безперечно, що завдання психологічної просвіти стоїть перед практичними психологами в будь-якій діяльності і, відповідно, галузі психологічної науки: і медичній, і військовій, і юридичній, і управлінській, і космічній... Навчальна дисципліна "Психологічна просвіта" спрямована на підготовку майбутніх практичних психологів до успішної реалізації одного з напрямів своєї професійної діяльності.

Мета і завдання дисципліни

Мета: на основі оволодіння студентами знаннями про зміст, принципи, напрями та особливості психологічної просвіти й, зокрема, викладання психології, формувати відповідні початкові методичні вміння і навички, переконувати в необхідності широкої психологічної просвіти та виховувати стійку потребу власної участі в ній.

Завдання

- формувати чітке розуміння сутності, завдань та напрямів психологічної просвіти дітей різного віку та різних груп дорослих;
 - виховувати стійку переконаність у необхідності проведення широкомасштабної психологічної просвіти;
 - сприяти активному засвоєнню та творчому застосуванню сучасних особистісно-орієнтованих активних методів психологічної просвіти;
 - формувати почуття власної відповідальності за рівень психологічної просвіти учасників навчально-виховного процесу в освітньому закладі;
 - сприяти розвитку професійно значущих особистісних якостей та стимулювати самовиховання;
- розвивати педагогічні здібності.

Вивчення навчальної дисципліни "Психологічна просвіта" створює значний внесок у набування студентами загальних компетенцій:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

та забезпечує відповідну складову спеціальних (фахових) компетенцій:

Спеціальні компетентності.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Формат дисципліни.**Обсяг дисципліни**

Вид занять	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні заняття	24
консультації	2
самостійна робота	48

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Нормативна/вибіркова
1	1	2	3/90	3	Залік	Обов'язкова

Результати навчання

Програмні результати навчання визначені ОПП

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує наступні результати навчання:

РН1 Знає психологічну сутність навчально-виховного процесу, найбільш важливих сучасних педагогічних технологій та їх використання у просвітницькій роботі;

РН2 Вміє визначати психологічну сутність шляхів та засобів підвищення розвиваючого ефекту просвітницької роботи, визначати та оцінювати критерії ефективності просвітницької роботи;

РН3 Знає та вміє аналізувати основні наукові та методичні джерела з психологічних основ організації просвітницької роботи в галузі психології;

РН4 Вміє застосовувати у просвітницькій роботі прийоми та засоби ІКТ

РН5 Знає задачі та особливості проведення психологічних досліджень в руслі просвітницької роботи;

РН6 Знає зміст, принципи, форми та особливості психологічної просвіти різних груп замовників та окремих клієнтів як напряму професійної діяльності психолога;

РН7 Знає сутність та вміє застосовувати активні, проблемні, особистісно-орієнтовані методи організації психологічної просвіти;

РН8 Вміє розробляти, виготовляти і методично правильно застосовувати технічні засоби, наочність при проведенні різноманітних занять з психологічної просвіти;

РН9 Вміє стимулювати саморозвиток та самовдосконалення учасників просвітницьких заходів;

РН10 Вміє визначати стиль професійного спілкування та надавати адекватну психологічну допомогу в просвітницькій роботі;

РН11 Вміє проявляти повагу до думки інших та застосовувати людиноцентровані прийоми продуктивної критики;

РН12 Вміє аналізувати та об'єктивно оцінювати власний професійний досвід у просвітницькій роботі, зокрема самостійно і систематично удосконалювати професійну майстерність, підвищувати власний творчий потенціал, оволодівати новими психологічними технологіями

PH13 Знає положення кодексу професійної етики психолога та вмiє адекватно обирати засоби професійного спілкування з різними групами замовників та окремих клієнтів

Тематичний план вивчення дисципліни.

Розділ 1. Актуальність, мета та завдання психологічної просвіти

Тема 1.1 Психологічне здоров'я та психологічна культура особистості

Тема 1.2 Завдання, напрямки та форми психологічної просвіти

Розділ 2. Методика навчання психології як теоретична та практична основа психологічної просвіти

Тема 2.1 Загальні основи методики навчання психології

Тема 2.2 Методи навчання психології та психологічної просвіти

Тема 2.3 Аудиторні та позааудиторні форми навчальної психологічної просвіти

Тема 2.4 Додаткові форми психологічної просвіти

Розділ 3. Психологічна просвіта в системі діяльності психолога

Тема 3.1 Психологічна просвіта вихованців дошкільних закладів та молодших школярів

Тема 3.2 Психологічна просвіта учнів підліткового віку, старшокласників та студентів

Тема 3.3 Психологічна просвіта батьків вихованців, учнів та студентів освітніх закладів

Тема 3.4 Психологічна просвіта педагогів освітніх закладів

Тема 3.5 Психологічна просвіта психологів

Політика навчальної дисципліни

Політику навчальної дисципліни в цілому визначає загальний підхід до організації навчального процесу, як сумісної діяльності викладача і студентів, яка передбачає їх обоюсторонню залученість до процесу, при наявності, однак специфічних зон функціональної відповідальності. Конкретні положення політики навчальної дисципліни необхідно представити у вигляді ланцюжка концептуально взаємопов'язаних позицій в сферах:

- Ø Дисциплінованості. Всі учасники навчального процесу своєчасно відвідують аудиторні заняття і працюють над дистанційними заняттями і завданнями. Відвідування студентами аудиторних практичних занять є обов'язковим.
- Ø Пропусків занять і недотримання термінів звітності та контролю. У разі, якщо дані факти були викликані поважними причинами (підтвердженими документально), то студенти мають право виконати передбачені завдання і необхідні роботи в інші, узгоджені з викладачем терміни. Особливий випадок представляють практичні роботи, на яких проводились групові форми навчальної роботи (рольові ігри, елементи тренінгу, групове оцінювання і так далі). У таких ситуаціях викладач за погодженням із студентом визначає інше завдання, рівнозначне за обсягом та складністю

пропущеного заняття. У разі відсутності поважних причин пропусків занять і недотримання термінів звітності та контролю студент має право «відпрацювати» пропущене, але оцінка при цьому зменшується наполовину, а заняття, які вимагали групових форм навчальної діяльності не «відпрацьовуються» зовсім.

Ø «Доопрацювання» виконаних завдань і «поліпшення результатів». Можливі в процесі виконання завдання в разі звернення у будь-який спосіб до викладача за консультацією з наданим чернетки. Якщо робота вже здана, її «доопрацювання» та «поліпшення» не допускається.

Ø Використання на заняттях телефону або планшета. На практичних заняттях при виконанні творчих завдань, для отримання довідкової інформації, для мовного перекладу використання пристроїв мобільного зв'язку можливо, а іноді і бажано. На лекціях і при всіх формах поточного та підсумкового контролю використання будь-яких засобів мобільного зв'язку категорично заборонено.

Ø Академічній доброчесності. Неухильне дотримання усіма учасниками навчального процесу норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnost_i_6c82c.pdf)

Академічна доброчесність

Взаємні зобов'язання учасників навчального процесу щодо академічної доброчесності полягають у наступному:

Студенти зобов'язані забезпечити повністю самостійне виконання всіх завдань і робіт і відмовитися від будь-яких дій, які можуть вплинути на об'єктивне оцінювання інших студентів.

Викладач зобов'язується забезпечувати повноту і справедливість усіх форм контролю, об'єктивність і неупередженість оцінювання. У разі встановлення факту плагіату студент отримує мінімальний бал. Якщо має місце надання однакових робіт декількома студентами всі вони отримують мінімальний бал незалежно від «першоджерела»

Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, які отримують студенти

РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2			РОЗДІЛ 3					Разом	Сума	
Т. 1.1	Т. 1.2	Т. 2.1	Т. 2.2	Т. 2.3	Т. 3.1	Т. 3.2	Т. 3.3	Т. 3.4	Т. 3.5			
Поточний контроль												
4	4	5	5	5	5	5	5	5	4	47	100	
Контроль самостійної роботи												
5	5	5	6	5	5	6	6	5	5	53		

Система поточного контролю та оцінювання у навчальній дисципліні передбачає різноманітні форми. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Відзив на виступ однокурсників на практичних та семінарських заняттях. Групова дискусія. Експрес письмові роботи з взаємним оцінюванням. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Письмовий звіт. Письмові роботи по розділах навчальної програми. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Понятійний диктант з самооцінюванням. Поточне тестування в декілька спроб. Рецензування виконаних однокурсниками робіт та завдань. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Конкретна кількість балів, що може отримати студент представлена у методичних матеріалах до кожного аудиторного/дистанційного заняття та до дистанційних завдань. На окремих заняттях критерії оцінювання визначаються самими студентами.

Відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», ухваленого рішенням вченої ради університету (протокол №10 від 27 квітня 2020 року), затвердженого наказом №178 від 27 квітня 2020 року при оцінюванні результатів навчання з дисципліни «Психологія вищої школи» можливо перезарахування балів за результатами неформальної та/або інформальної фахової активності студентів (сертифікована участь в конференціях, тренінгах, написання статей, участь в конкурсах студентських робіт, олімпіадах, тощо) що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні.

Підсумковий контроль проходить у вигляді іспиту з різнорівневими запитаннями та завданнями в залежності від отриманої студентами сумарної поточної кількості балів (від 35 до 75). Відповідь на екзамені оцінюється у 25 балів. При оцінюванні враховуються критерії: використання необхідного науково-теоретичного термінологічного апарату; наведення певних прикладів

або порівнянь, необхідних для розкриття питання; наявність власно сформульованих думок; логічність та лаконічність викладення матеріалу; наявність сформульованих висновків, які відповідають поставленому питанню; володіння змістовними узагальненнями; оцінка комунікативних компетенцій; дотримання культури мовленнєвого спілкування. Конкретна кількість балів по цих критеріях залежить від рівня складності запитань та завдань в екзаменаційному білеті.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основні:

1. Власова О.І. Методика викладання психології. Підручник. / О.І. Власова – К.: Геопринт, 2011-340с.
2. Давидюк Н. М. Методика викладання психології / Н. М. Давидюк. – Чернівці : Технодрук, 2006. – 236 с.
3. Двіжона О. В. Методика викладання психології / О. В. Двіжона, І. С. Руснак. – Чернівці : Рута, 2006. – 232 с.
4. Методика викладання психології у вищій школі : навчальний посібник / Ю. Ю. Бойко-Бузиль, С. Л. Горбенко та ін. – К. : Атіка, 2012. – 272 с.
5. Тарасова Т.Б. Психологічна просвіта : навчальний посібник / Т.Б.Тарасова. – Суми : Університетська книга, 2013. – 462 с.
6. Тарасова Т. Б. Методика навчання психології у вищій школі : навчальний посібник. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. – 361 с.

Додаткові:

7. Анн Л. Ф. Психологический тренинг с подростками / Л. Ф. Анн – СПб. : Питер, 2007. – 271 с.
8. Арістова М. Тиждень психології – тиждень любові / М. Арістова // Психолог. Шкільний світ : Всеукраїнська газета. – 2009. – № 37. – С. 27–28.
9. Баранова Н. П. Тренінги для вчителів з педагогічної майстерності / Н. П. Баранова. – Х. : Вид група "Основа", 2010. – 159 с.
10. Бєлий В. Основи психологічної культури як можливий шкільний предмет / В. Бєлий // Завуч (Шкільний світ). – 2006. – № 25. – С. 36–37.
11. Бєляєва О. Поговоримо про викладання психології в школі / О. Бєляєва // Психолог (Шкільний світ). – 2009. – № 36. – С. 12–13.
12. Бжєленко О. Інтерактивне навчання на уроках психології / О. Бжєленко // Психолог. – 2006. – № 8. – С. 9–11.
13. Битянова М. Р. Практикум по психологическим играм с детьми и подростками / М. Р. Битянова. - [2 изд.]. – СПб. : ПИТЕР, 2011. – 304 с.
14. Вачков И. В. Введение в профессию психолог / И. В. Вачков, И. Б. Гриншпун, Н. С. Пряжников ; под ред. И. Б. Гриншпуна. – М. : Изд-во МПСИ, 2007. – 464 с.
15. Вачков И. В. Метафорический тренинг. / И. В. Вачков. – 2-е изд. – М. : "Ось-89", 2006. – 144 с.

16. Вачков И. В. Методика преподавания психологии : учебное пособие / И. В. Вачков. – М. : Ось-89, 2008. – 208 с.
17. Вачков И. В. Приключения во Внутреннем Мире. Психология для старшеклассников / И. В. Вачков. – СПб. : Питер, 2008. – 128 с.
18. Вачков И. В. Психологические сказки о лидерстве для младших школьников / И. В. Вачков. – М. : Изд-во "Чистые пруды", 2009. – 32 с.
19. Вачков И. В. Психология для малышей или Сказка о самой "душевной" науке / И. В. Вачков. – М. : Педагогика-Пресс, 1996. – 216 с.
20. Вербовська О. "Основи психології" – шлях до розвитку особистості старшокласника / О. Вербовська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 4. – С. 60–61.
21. Войцихова А. І. Виховуємо лідерів: Програма спецкурсу "Розвиток комунікативних та організаторських здібностей" для 10 кл. / А. І. Войцихова // Психологічна газета. – 2006. – № 14. – С. 3–31.
22. Ганжала І. Основи спілкування: програма курсу для учнів 9–11 класів / І. Ганжала // Психолог (Шкільний світ). – 2009. – № 25/27. – С. 28–41.
23. Главник О. П. Як допомогти дітям і молоді у збереженні психічного здоров'я. / О. П. Главник – К. : Укр. ін-т соц. досліджень 2005. – 116 с.
24. Гокіна Л. Юний психолог: програма гуртка для позакласних установ і загальноосвітніх шкіл / Л. Гокіна // Психолог (Шкільний світ). – 2007. – № 25/27. – С. 52–62.
25. Додь Н. Авторська програма "Вивчаємо психологію" для учнів 5-6-х класів / Н. Додь // Рідна школа : Щомісячний науково-педагогічний журнал. – 2005. – № 3. – С. 76–78.
26. Донцов А. Програма факультативного курсу "Саморозвиток особистості" для учнів 6 - 10 класів / А. Донцов // Дефектолог (Шкільний світ). – 2008. – № 5. – С. 33–44.
27. Жукова А. Навчальний курс із психології "Пізнай себе" / А. Жукова // Відкритий урок. – 2006. – № 21/22. – С. 48–59.
28. Інтегровані уроки з елементами психологічних понять // Психологічна газета. – 2007. – № 11. – С. 2–31.
29. Інтегровані уроки із психологом у початковій школі / уклад. Л. В. Турищева, –Х. : Вид. група "Основа", 2011. – 127 с.
30. Канищева Л. О. Психологія на уроках біології / Л. О. Канищева, Л. В. Турищева. –Х. : Вид група "Основа"; ПП "Триада +", 2007. – 128 с.
- 31.
32. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии / В. Н. Карандашев. – СПб. : Лидер, 2007. – 250 с.
33. Качур О. Організація науково-дослідницької діяльності учнів : навчальна програма секції "Психологія" Малої академії наук / О. Качур // Психолог (Шкільний світ). – 2008. – № 34. – С. 9–11.
34. Класні години з психологом / уклад О. В. Скворчевська, О. С. Нурєєва. –Х. : Вид. група "Основа", 2008. – 240 с.

35. Кругликов В. Н. Деловые игры и другие методы активизации познавательной деятельности / В. Н. Кругликов, Е. В. Платонов, Ю. А. Шаранов. – СПб. : П–2, 2006. – 189 с.
36. Кузьміна Т. І. Психологія спілкування : навчальна програма курсу за вибором учнів 11 класів / Т. І. Кузьміна // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2009. – № 1. – С. 27–31.
37. Левченко В. Тиждень психології в школі: програма проведення / В. Левченко // Психолог (Шкільний світ). – 2008. – № 7/8. – С. 28–29.
38. Лук'яненко Н. Кроки до самопізнання: програма курсу занять із психології / Н. Лук'яненко // Соціальний педагог. – 2009. – № 9. – С. 28–32.
39. Лызь Н. А. Методика преподавания психологии / Н. А. Лызь. – Ростов н/Д : Феникс, 2009. – 414 с.
40. Максименко С. Д. Матеріали до програми "Психологія. 11 клас. Профільний рівень: / С. Д. Максименко, О. В. Губенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 11. – С. 31–63.
41. Мальцева. В. Хто я такий: заняття у 3-му класі / В. Мальцева // [Текст] Відкритий урок: Розробки. Технології. Досвід : Освітнянський науково-методичний журнал. – 2006. – № 21/22. – С. 60–66.
42. Мирнінко І. Г. Програма курсу "Основи життєтворчості" для учнів 8–11 класів / І. Г. Мирнінко // Психологічна газета. – 2007. – № 3. – С. 1–28.
43. Мони́на Г. Б. Коммуникативный тренинг (педагоги, психологи, родители) / Г. Б. Мони́на., Е. К. Лютова-Робертс. – СПб. : Издательство "Речь", 2007. – 224 с.
44. Никольская И. М. Уроки психологи в начальной школе / И. М. Никольская, Г. Л. Бардиер. – СПб. : Речь, 2004. – 190 с.
45. Образцова Т. Н. Психологические игры для детей / Т. Н. Образцова. – М. : ИКТЦ Лада. – 2010. – 170 с.
46. Овчиннікова І. Молодший школяр: факультатив із психології / І. Овчиннікова // Психолог (Шкільний світ). – 2006. – № 29. – С. 3–19.
47. Онацький В. Програма курсу "Основи психологічних знань" (для учнів 10–11-х класів загальноосвітніх шкіл із поглибленим вивченням окремих предметів) / В. Онацький // Директор школи. – 2002. – № 44. – С. 10–11.
48. Орлова И. В. Тренинг профессионального самопознания: теория, диагностика и практика педагогической рефлексии / И. В. Орлова. – СПб. : Речь, 2006. – 128 с.
49. Осмоловская И. М. Наглядные методы обучения : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / И. М. Осмоловская. – М. : Академия, 2009. – 192 с.
50. Панок В. Г. Основи практичної психології : Підручник / В. Г. Панок, Т. М. Титаренко, Н. В. Чепелєва та ін. – К. : Либідь, 2006. – 536 с.
51. Петрова Є. Дошкільна педагогіка і психологія: програма курсу для учнів 10–11 класів / Є. Петрова // Психолог (Шкільний світ). – 2007. – № 23–24. – С. 33–45.
52. Пінчук О. Тиждень психології в школі / О. Пінчук, О. Буряченко, Н. Кузнецов // Психолог (Шкільний світ). – 2007. – № 13/15. – С. 65–67.

53. Пономаренко Л. П. Відкрити двері школи перед психологією / Л. П. Пономаренко // Завуч. – 2001. – № 36. – С. 6–7.
54. Пономаренко Л. П. Основы психологии для старшеклассников : в 2 ч. : пособ. для педагога / Л. П. Пономаренко. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 224 с.
55. Попова М. В. Психология как учебный предмет в школе / М. В. Попова. – М. : ВЛАДОС, 2000. – 288 с.
56. Практикум по психологическим играм с детьми и подростками / под общей ред. М. Р. Битяновой. – СПб. : Питер, 2008. – 304 с.
57. Практическая психология образования / под ред. И. В. Дубровиной. – СПб. : Питер, 2006. – 592 с.
58. Прищепа В. Як стати товариською людиною: курс "Пізнай себе" для учнів 5–6 кл. / В. Прищепа // Психолог (Шкільний світ). – 2006. – № 48. – С. 5–6.
59. Психология : Учебное пособие для начальной школы (под ред. И. В. Дубровиной. – М. : МПСИ, МОДЭК, 2007. – 224 с.
60. Психологічні тренінги в школі / упоряд. Т. Шаповал – К. : Вид. дім "Шкіл. світ" ; Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
61. Репнова Т. Формування психологічної культури дітей на уроці психології / Т. Репнова // Психолог (Шкільний світ). – 2009. – № 37. – С. 3–5.
62. Росюк А. Тиждень психології в школі: сценарій заходу / А. Росюк // Психолог (Шкільний світ). – 2008. – № 7/8. – С. 24–27.
63. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий : в 2 т. / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – Т. 1. – 816 с. – Т. 2. – 816 с.
64. Сіткар В. І. Психологічний практикум для школярів / В. І. Сіткар // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 8. – С. 13–25; № 9. – С. 43–53.
65. Скорикова Л. В. Методичні рекомендації до проведення курсу "Філософія і психологія для дітей у початкових класах" (перший рік навчання) / Л. В. Скорикова // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 5. – С. 16–23.
66. Тарасов Л. В. Я – людина. Все залишається людям : Книга-зошит. 4-й клас / Л. В. Тарасов, Т. Б. Тарасова, Є. В. Анохін. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2007. – 117 с.
67. Тарасов Л. В. Я – людина. Людина красива : Книга-зошит. 1-й клас. – 2-ге вид., перероб. і допов. / Л. В. Тарасов, Т. Б. Тарасова. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2003. – 162 с.
68. Тарасов Л. В. Я – людина. Створи себе. Анатомія та фізіологія : Книга-зошит. 2-й клас / Л. В. Тарасов, Т. Б. Тарасова. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2005. – 121 с.
69. Тарасов Л. В. Я – людина. Створи себе. Психологія : Книга-зошит. 3-й клас / Т. Б. Тарасова, Л. В. Тарасов/ – Суми : ВТД "Університетська книга", 2005. – 175 с.

70. Тарасова Т. Б. До проблеми психологічної компетенції майбутніх педагогів / Т. Б. Тарасова, О. М. Ковальчук // проблеми сучасної педагогічної освіти. - Ялта, 2011. – Ч. I. – С. 176-184.
71. Тарасова Т. Б. Психологічна культура школярів та шляхи її формування [Електронний ресурс] / Т. Б. Тарасова // Освіта Сумщини – 2010. – № 4. – Режим доступу : <http://soippo.edu.ua/osvita-sumsthyny-no4-2010-st-1>
72. Тарасова Т. Б. Психологічна освіта як комплексна науково-теоретична та практична проблема / Т. Б. Тарасова // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. праць. Вип. 40 / за заг. ред. М. Б Євтуха ; уклад. О. В. Михайличенко. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – С. 11–15.
73. Тренінги з розвитку комунікативності вчителів / уклад. А. Г. Дербеньова, А. В. Кунцевська. – Х. : Вид група "Основа", 2010. – 191 с.
74. Турищева Л. В. Психологічні тренінги для школярів / Л. В. Турищева – Х. : Вид. група "Основа", 2009. – 124 с.
75. Турищева Л. В. Тиждень психології в школі / Л. В. Турищева. – Х. : Вид група "Основа", 2011. – 208 с.
76. Турнер Д. Ролевые игры. Практическое руководство / Д. Турнер. –СПб. : Питер, 2002. – 352 с.
77. Хафізова О. Ми – за життя! Тиждень психології у школі / О. Хафізова // Психолог. Шкільний світ : Всеукраїнська газета. – 2009. – № 34. – С. 15–18.
78. Хухлаєва О. В. Практические материалы для работы с детьми 3–9 лет. Психологические игры, упражнения, сказки / О. В. Хухлаєва. – М. : Генезис, 2005. – 176 с.
79. Хухлаєва О. В. Тропинка к своему Я. Уроки психологии в школе / О. В. Хухлаєва. – М. : Генезис, 2001. – 280 с.
80. Щоб діти вирости здоровими та щасливими: методичні розробки уроків психології // Психолог. – 2006. – № 23/24. – С. 3–115.